

ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΕΣ

ΟΞΕΑ - ΒΑΣΕΙΣ - ΑΛΑΤΑ

Η κλίμακα του pH

Σε κάθε διάλυμα οξέος ή βάσης υπάρχουν κατιόντα υδρογόνου και ανιόντα υδροξειδίου, που καθορίζουν πόσο όξινο ή πόσο βασικό είναι αυτό το διάλυμα.

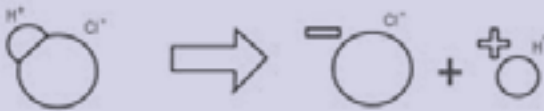
ποσότητα H^+ > ποσότητα OH^- : **όξινο** διάλυμα
 ποσότητα H^+ < ποσότητα OH^- : **βασικό** ή **αλκαλικό** διάλυμα
 ποσότητα H^+ = ποσότητα OH^- : **ουδέτερο** διάλυμα

Στους $25^\circ C$ το pH παίρνει τιμές από **0 έως 14**, με την **τιμή 7** να αντιστοιχεί στα **ουδέτερα** διαλύματα.

αραίωση όξινου διαλύματος $\Rightarrow$ pH $\rightarrow$ 7 $\leftarrow$ αραίωση βασικού διαλύματος

pH $\rightarrow$ 0 $\leftarrow$ συμπύκνωση όξινου διαλύματος συμπύκνωση βασικού διαλύματος $\Rightarrow$ pH $\rightarrow$ 14

Οξέα $H_\psi A$ A : αμέταλλο
 ψ: ο αριθμός οξείδωσης του A

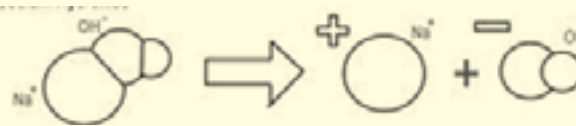
Σύμφωνα με τον Arrhenius οξέα είναι οι ενώσεις, οι οποίες όταν διαλυθούν στο νερό δίδονται και δίνουν **κατιόντα υδρογόνου, H^+** .

ταξινόγηση οξέων ανάλογα με:		
1. Την ύπαρξη υδρογόνου ή όχι	2. Την προέλευση H^+ που αποδίδουν σε διαλύμα τους	3. Την ισχύ τους
οξυγονοοξέα όνομα του A + "οξύ" HNO_3 (νεφελ. οξύ) H_2SO_4 (θετικό οξύ) HCO_3H (φωσφορικό οξύ) ή μη οξυγονοοξέα οξέος + όνομα του A π.χ. υδροφωσφορικό H_3P υδροπυρρικό HCN υδροκυανικό	μεταμεταλλικά HCl , HBr , HI επιμεταλλικά H_2S , H_2SO_3 μεταμεταλλικά H_2PO_3	απλά , αν η διάσταση είναι πλήρης HCl , HBr , H_2SO_4 ή απλά , αν η διάσταση είναι μερική H_2S , H_2SO_3 , H_2PO_3

Τα οξέα :

1. έχουν όξινη γέυση
2. αλλάζουν το χρώμα των δεικτών
3. αντιδρούν με δραστικά μέταλλα:
 $2 HCl + 2 Na \rightarrow 2 NaCl + H_2$
 $2 HCl + Ca \rightarrow CaCl_2 + H_2$
4. αντιδρούν με βάσεις (αντίδραση εξουδετέρωσης):
 $HCl + NaOH \rightarrow NaCl + H_2O$
 $2 HCl + Ca(OH)_2 \rightarrow CaCl_2 + 2 H_2O$
5. διασπούν τα ανθρακικά άλατα:
 $2 HCl + Na_2CO_3 \rightarrow 2 NaCl + H_2O + CO_2$
 $2 HCl + CaCO_3 \rightarrow CaCl_2 + H_2O + CO_2$
6. άγουν το ηλεκτρικό ρεύμα και ελευθερώνουν αέριο H_2

Βάσεις $M(OH)_x$ M : μέταλλο και
 x: ο αριθμός οξείδωσης του M

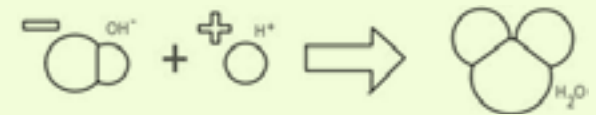
Σύμφωνα με τον Arrhenius βάσεις είναι οι ενώσεις, οι οποίες όταν διαλυθούν στο νερό δίδονται και δίνουν **ανιόντα υδροξειδίου, OH^-** .

ταξινόγηση βάσεων ανάλογα με:	
1. Την προέλευση OH^- που αποδίδουν σε διαλύμα τους	2. Την ισχύ τους
μεταμεταλλικά ή μεταλλικά $NaOH$ υδροξείδιο του νατρίου KOH υδροξείδιο του καλίου $AgOH$ υδροξείδιο του αργύρου επιμεταλλικά ή επιμεταλλικά $Ca(OH)_2$ υδροξείδιο του ασβεστίου $Al(OH)_3$ υδροξείδιο του αλργίου $Fe(OH)_3$ υδροξείδιο του σιδήρου $Fe(OH)_2$ υδροξείδιο του σιδήρου	απλά , αν η διάσταση είναι πλήρης $NaOH$, KOH , $CaOH$ ή απλά , αν η διάσταση είναι μερική $Al(OH)_3$

Οι βάσεις:

1. έχουν αψη σαπωνοειδή
2. αλλάζουν το χρώμα των δεικτών
3. αντιδρούν με οξέα (αντίδραση εξουδετέρωσης):
 $HBr + KOH \rightarrow KBr + H_2O$
 $2 HCl + Mg(OH)_2 \rightarrow MgCl_2 + 2 H_2O$
4. άγουν το ηλεκτρικό ρεύμα και ελευθερώνουν αέριο O_2

Άλατα $M_\psi A_x$ M : μέταλλο και A : αμέταλλο
 x: ο αριθμός οξείδωσης του M
 ψ: ο αριθμός οξείδωσης του A

Άλατα ονομάζονται οι **ιοντικές ενώσεις** που περιέχουν **κατιόν M** (μέταλλο ή θετικό πολυατομικό ιόν) και **ανιόν A** (αμέταλλο εκτός του O ή αρνητικό πολυατομικό ιόν). Οι **αριθμοί x και ψ** δείχνουν την **αναλογία των ιόντων** στην ιοντική ένωση.

άλατα	
οξυγονοοξέα	μη οξυγονοοξέα
το οξείδιο τους παράγει οξυγόνο. όνομα οξέος + όνομα μετάλλου (ή παραμεταλλίου)	το οξείδιο τους δεν παράγει οξυγόνο. όνομα οξέος + -οξείδιο + όνομα μετάλλου (ή παραμεταλλίου)
$Ca_3(PO_4)_2$: φωσφορικό ασβέστιο $ZnCO_3$: ανθρακικός ψευδάργυρος $KHSO_4$: όξινο θειικό αργίλιο $Ba(ClO_4)_2$: υπερχλωρικό βάριο	$NaCl$: χλωριούχο νάτριο FeS : θειούχος σίδηρος (II) $FeCl_3$: χλωριούχος σίδηρος (III) KCN : κυανούχο κάλιο

Τα άλατα :

1. προέρχονται από την εξουδετέρωση οξέων με βάσεις ή από την αντίδραση δραστικών μετάλλων με οξέα
2. πολλά είναι **ευδιάλυτα στο νερό**
3. δίδονται πλήρως, είναι **ισχυροί ηλεκτρολύτες**
4. έχουν **υψηλά σημεία τήξης** και
5. τα υδατικά τους διαλύματα **άγουν το ηλεκτρικό ρεύμα**